

Nationaal Coördinator Groningen

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Behandeld door
(10)(2e)

T (10)(2e)
(10)(2e) @nationaalcoordinator
groningen.nl

Datum
10 december 2018

Kenmerk
NCG / 18281730

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Gezamenlijke vergadering van de Maatschappelijke en Bestuurlijke Stuurgroep NCG, bespreking Plan van Aanpak Mijnraadadvies (versie 1.12 van 30 oktober)
Voorzitter	J. Kamminga (voorzitter MS)
Vergaderdatum en -tijd	2 november 2018, 16.00 uur - 18.00 uur
Locatie	Provinciehuis Groningen
Aanwezig	Zie hieronder
Afwezig	Zie hieronder

Aanwezig BS

Dhr. H. Sietsma (NCG), mw. Wouters (Ministerie van EZK, coördinerend namens het Rijk), dhr. Eikenaar (Provincie Groningen), dhr. Van Delden (BZK), dhr. Engels (Loppersum), dhr. Schollema (Loppersum), mw. Van Beek (Eemsmond), mw. Pot (Oldambt), mw. Woortman (Midden-Groningen), dhr. Hiemstra (Appingedam), dhr. De Vries (Ten Boer), dhr. Wiersma (De Marne), dhr. Beukema (Delfzijl), (10)(2e) (NCG), (10)(2e) (NCG), mw. Boelens (NCG), (10)(2e) (BZK), dhr. (10)(2e) (NCG).

Afwezig BS

Mw. Van Lente (Bedum),), dhr. Den Oudsten (Groningen), dhr. R. Michels (Winsum).

Aanwezig MS

Dhr. (10)(2e) (CNV), dhr. (10)(2e) (Platform Kerk en Aardbevingen), G. Brouwer (Woongroep Marenland), dhr. (10)(2e) (GBB), dhr. J. Wigboldus (Gasberaad/SMS), mw. S. Top (Gasberaad), dhr. D. Schorren (GBB), dhr. J. van der Knoop (GBB), (10)(2e) (GBB), dhr. (10)(2e) (HPAG), mw. (10)(2e) (LTO), dhr. (10)(2e) (Libau), dhr. J.W. Lobeek (NMF Groningen), dhr. X. Zijderveld (SBE), (10)(2e) (Groninger Dorpen).

Afwezig MS

Dhr. (10)(2e) (MKB), mw. (10)(2e) (C14), dhr. (10)(2e) (Groninger Dorpen), mw. M. Langebeek (FNV), mw. A. Groenewoud (VNO-NCW).

Inleiding van de heer Kamminga (voorzitter):

- De heer Kamminga heet de aanwezigen welkom op de gecombineerde vergadering van Maatschappelijke en Bestuurlijke Stuurgroep: een informatiebijeenkomst over het Plan van Aanpak.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- De NCG heeft de opdracht gekregen dit plan te maken en dit plan is klaar wat de NCG betreft. Uit deze informatiebijeenkomst kan nog informatie komen, op basis waarvan NCG kan overwegen het plan aan te passen alvorens dit volgende week dit via de Minister en de Tweede Kamer openbaar te maken.
- Dit weekend zal het plan worden gepresenteerd en volgens dit plan zal worden gewerkt.
- De NCG zal de totstandkoming en hoofdlijnen van het plan toelichten.

Toelichting van de heer Sietsma (NCG):

- Vanmiddag is de laatste toets van het Plan van Aanpak (PvA), u bent via andere wegen al eerder geïnformeerd. Onder andere in het (ambtelijke) opdrachtgeversoverleg is het plan een tiental keren doorgesproken.
- De gebiedsmanagers NCG van Ten Boer en Eemsmond zijn aanwezig, mocht een specifieke toelichting nodig zijn.
- Op 2 juli 2018 is het advies van de Mijnraad gepresenteerd. Dit is vervolgens door de minister en de regio overgenomen. Op 2 juli hebben we de opdracht gekregen om volgens het advies van de Mijnraad te werken. In de zomermaanden is hier door de NCG hard aan gewerkt. aanpassingen HRA-model.
- Vervolgens is op 20 september een bestuurlijk overleg geweest met de minister en een aantal bestuurders uit de regio. In dat overleg zijn een aantal technische en beleidsmatige uitgangspunten vastgesteld. Op 5 oktober heeft de minister deze uitgangspunten toegestuurd aan de Tweede Kamer en daarmee zijn ze op dit moment van kracht.
- Dit plan is de uitwerking van het Mijnraadadvies. Het SodM en de Mijnraad hebben laten weten dit plan te ondersteunen. Hun signaal is: maak tempo in de uitvoering, dat is nodig voor de veiligheid.
- De risicovolle panden (diverse categorieën) tellen op tot 11.500 panden, 15.500 adressen. Rode draad van het PvA is: we beginnen met de panden met het grootste risico. Veiligheid voorop.
- De uitkomsten van 20 september zijn verwerkt in dit plan.
- De logica van de uitvoering is voor u (gemeentebesturen en maatschappelijke partijen) een belangrijk punt. Als je vanwege nadruk op de veiligheid de P50-panden als het ware isoleert van de rest, kom je al snel tot onlogische en maatschappelijk ongewenste aanpakken. In dergelijke situaties moet je je verstand gebruiken, zoals ook minister Wiebes heeft benadrukt. Dus als je logische clusters kan maken waarin je ook de P90 meeneemt, moet je niet aarzelen.
- Wat de minister ook belangrijk vindt, op p24 staan 'treintjes'. Dat wil zeggen het gaat om kleinere clusters van enkele tientallen tot maximaal 100-150 woningen, waarbij je het volledige trits /het 'treintje' van opname, beoordeling, uitvoering tot en met afronding in één keer doorloopt. Zo voorkom je het ontstaan van grote stuwmeren van bijvoorbeeld opnames, waar je een tijd niets mee doet.
- Rol van de lokale stuurgroepen hierin, de meeste lokale plannen zijn nagenoeg klaar. Nu is het overkoepelende kader er ook, als u dit plan wilt.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- Voor de uitvoering van de liggende batches zijn 6 fte's bij NCG aangesteld en tevens 20 extra fte's voor deze nieuwe aanpak (de eerste van in totaal 35-40). De opnamecapaciteit van CVW is ook gereserveerd voor het nieuwe jaar.
- Het is een unieke opdracht. Er zullen aanloopdiscussies zijn, maar als alle overheden goed samenwerken, moet deze opdracht te doen zijn en het vertrouwen herwonnen.
- Concepten van het plan zijn nog niet gedeeld met de pers. Wel net bij RTV Noord aangegeven dat NCG zijn aandeel heeft afgerond. Het ligt nu bij de bevoegde partijen om het af te handelen.
- Dit plan is klaar volgens NCG, op uw verzoek kunnen nog zaken aangepast worden. We kijken uit naar het moment het bevoegd gezag (onbekend wie dat is) dit plan gaat vaststellen de komende 1-2 weken. NCG is klaar voor de uitvoering.

Hiemstra (Appingedam):

In de regio is eerder (bestuurlijk) overleg geweest, ook over een conceptversie van dit plan van aanpak. De lokale bestuurders hebben toen een aantal punten benoemd:

- Lokale stuurgroep is van cruciaal belang. Dat staat al beter in het huidige, voorliggende plan.
- Plus op de versterking
- De P50-P90 discussie blijft een belangrijk thema. Noodverbanden voor woningen die niet in de P50 P90 terug komen.
- Maatschappelijk aanvaardbaar: begrijpen mensen wat we doen, en de aanpak moet ook in de breedte uitlegbaar zijn. Communicatie is een aandachtspunt.
- T.a.v. de governance: op 20 september zijn in een bestuurlijk overleg de uitgangspunten vastgesteld, daarbinnen heeft NCG het PvA gemaakt. Het is een plan van de NCG, het is de verantwoordelijkheid van NCG om het Plan van Aanpak tot uitvoering te brengen.

Er zijn nog een viertal/aantal punten die voor ons cruciaal zijn. Afhankelijk van de reactie vanmiddag hierop, kunnen we instemmen c.q. ons vinden in het plan:

1. Capaciteit bij uitvoeringsorganisaties CVW of NCG mag nooit het probleem zijn, hier niet tegen financiële grenzen aanlopen. Het enige wat leidend is, is wat reëel 'behapbaar' is in de lokale gemeenschappen. De opvattingen van de lokale stuurgroep zijn leidend.
2. Rol van lokale stuurgroepen: dat staat al iets beter in het voorliggende plan, maar daar willen we een garantie op hebben. Lokale stuurgroepen moeten ruimte hebben voor eigen afwegingen in de prioritering en planning, om zo tot logische clusters te komen (o.a. combinatie P50-p90). Niet ingeperkt door allerlei kaders, maken lokale stuurgroepen primair de keuzes.
3. Versnelling moet echt opgepakt worden. Dit staat er al drie jaar in. Hir werk van maken en echt de opdrachten voor geven.
4. Capaciteitsprobleem bij de NCG in de uitvoering: daar moeten mensen bij. Dat moet anders en is ook al toegezegd op 20 september. Ook de budgetten moet beschikbaar zijn. Budgetten moeten we elke dag bevechten, het geld daadwerkelijk beschikbaar krijgen voor projecten is lastig. Papier is gewillig,

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

dat is op 20 september toegezegd, maar we willen de garantie dat we in de praktijk daar niet meer tegen aan lopen.

5. Nog onvoldoende in dit plan: de inspecties die al gedaan zijn (gestart in 2017) en wachten op herbeoordeling. In dit plan worden deze woningen, als ze niet behoren tot P50 of P90, pas herbeoordeeld vanaf 2022-2023. Dus 5-6 jaar wachten, dit is niet acceptabel. We verwachten een nader voorstel van NCG.
6. Tevens mogelijk maken dat mensen die zelf een opname/inspectie willen omdat ze zich onveilig voelen, dit op korte termijn ook kunnen krijgen.

Jan Wigboldus (Gasberaad):

- Dringende oproep om dit direct vanaf 1 januari 2019 operationeel te hebben. Hier mensen voor vrij maken. De minister heeft dit ook aangegeven, dus nu dit daadwerkelijk regelen door NCG.

Hiemstra (Appingedam):

- We hebben aangegeven welke garanties we willen hebben vanmiddag, met name van het ministerie van EZK want die gaat over de budgetten. Het gaat om vertrouwen over en weer tussen Rijksoverheid en regio. Op basis van de toezeggingen, toetsen we vanmiddag of er voldoende vertrouwen is om gezamenlijk dit traject in te gaan. Papier is gewillig, maar het gaat om de daad bij het woord voegen.
- Nieuwsgierig naar de opvattingen van de maatschappelijke stuurgroep.
- Als we de toezeggingen krijgen, dan kan dit plan wat ons betreft vastgesteld worden door NCG (in gewijzigde vorm) en dan door naar de lokale stuurgroepen.
- Allerlei iconprojecten (Overschild, Opwierde, et cetera) waar allang afspraken over gemaakt zijn, afronden. Dit vlot trekken is van groot belang voor het vertrouwen. We willen en moeten verder, maar we hebben wel deze garanties nodig.

Van der Knoop (GBB):

- Sluit aan bij de heer Hiemstra.
- Punten van de GBB: Wie stelt het PvA vast en wat zijn nog de mogelijkheden tot wijzigingen? Wie beslist hierover?
- Iedereen die een opname en doorberekening wil, moet die kunnen krijgen. Je kan mensen niet lang in onzekerheid laten over de veiligheid van hun woning.
- Duidelijker in tekst aangeven dat je met gezond verstand clusters kan maken en niet de volgorde van de HRA hoeft te volgen. Dat is ook niet uitlegbaar, vaak onduidelijk waarom het ene huis onveiliger is dan het andere. Bij voorkeur dorpen in samenhang versterken: een totaalopzet van een dorp is het beste voor de sociale samenhang en het (zoveel mogelijk) vermijden van spanningen tussen bewoners.
- Onzekerheid die er is rond methodiek: in het PvA wordt geconstateerd dat er wellicht na verloop van tijd geen opname of versterking meer nodig is omdat het dan veilig is. Dit is geen valide argument voor een Plan van Aanpak. Je moet nu elk pand versterken dat onveilig is. Dus nu elk huis z.s.m. doormeten en daar het PvA op baseren. Niet vertrouwen op de virtuele werkelijkheid van

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

een HRA-methodiek, waarvan je weet dat die methodiek te kort schiet. De tekortkomingen zijn de afgelopen maanden al gebleken.

Top (Gasberaad):

- Ik constateer dat de regio eensgezind is.
- Het Gasberaad heeft ook moeite met de positie van het HRA-model in het PvA. Het hele PvA is daarop gebaseerd. Het PvA is daarmee gebaseerd op de aanname dat het HRA-model voldoende data bevat om het individuele risico (niet het individuele veiligheidsniveau) te bepalen en een volgorde te bepalen. De werkelijkheid is anders dan het model, zo is tot nu toe gebleken: bij inspecties bleek het veiligheidsniveau substantieel anders dan op basis van het model verwacht mocht worden. In het PvA is geen onderbouwing te vinden waarom dat nu niet meer het geval zou zijn. Daarmee is de HRA bruikbaar voor het maken van de prioritering, maar niet als enige onderlegger van een PvA.
- De volledig operatie wordt afhankelijk gemaakt van de opname- en beoordelingscapaciteit van CVW. Wie betaalt en bepaalt dat? Dat is de NAM.
- Tot de wettelijke verantwoordelijkheid is overgedragen aan het Rijk, lopen de financieringsstromen via NAM. Deze situatie duurt nog anderhalf jaar. Wat als NAM niet betaalt?
- Communicatie: in het PvA zit een tabel met verschillende boodschappen, voor verschillende doelgroepen. Hoe werkt dit uit in praktijk? Het zijn vreselijk ingewikkelde zinnen, onbegrijpelijke verschillen tussen mensen, onduidelijke boodschappen en mensen worden opgezadeld met onzekerheid en keuzes. Bewonersbegeleiders worden zo met onmogelijke boodschappen op pad gestuurd.
- In het PvA wordt op geen enkele manier duidelijk hoe het uitgevoerd gaat worden. Wie beslist waarover? Wat is de rol en het mandaat van de lokale stuurgroep? Wat is de rol van CVW, EZK? Speelt de Provincie nog een rol? Hoe is de financiering geregeld? Krijgen lokale stuurgroepen hun eigen budget? Wie geeft eigenlijk opdracht voor de uitvoering? Heeft CVW een monopoliepositie voor het leveren van inspecties of kan de stuurgroep die ook uit de markt halen? Komen lokale stuurgroepen met elkaar in onderlinge concurrentie t.a.v. capaciteit? Vragen die niet beantwoord worden in het PvA.
- Kortom, we vragen ons af of dit PvA voldoende voldragen is om het vertrouwen te kunnen herstellen. Bewoners in een wijk of in een straat worden verschillend behandeld in een verschillend tempo. Het is misschien uit te leggen, maar zal niet begrepen worden. Frustratie, onzekerheid en onderlinge spanningen zijn het gevolg. Gemeenten dreigen met elkaar in concurrentie te komen en de Provincie duikt op het Nationaal Programma.
- We vrezen dat de versterking op deze manier niet gaat vliegen. Maar we moeten wel beginnen. Hopelijk is er ruimte om op korte termijn het plan beter te maken. We willen graag meedenken. Over de genoemde zaken en bijvoorbeeld ook over een vervolg (met bouwdepot?) op het Eigen Initiatief-programma waar grote vraag naar is; zaken die mensen in deze provincie meer regie geven. Graag dit plan beter maken.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

Eikenaar (Provincie Groningen):

- Kan zich aansluiten bij alle voorgaande sprekers.
- Voor de geschiedschrijving: de HRA-methode hebben we niet omarmd. Het model is in het verleden gebruikt voor prioritering, en dat is ook de enige rol voor dit model in de toekomst: alleen voor prioritering gebruiken. Het echte werk moet gedaan worden in de lokale stuurgroepen. Daar kent men de situatie en kan men logische en maatschappelijk aanvaardbare beslissingen nemen. Elke andere weg levert onrust op en is slechts gebaseerd op een virtuele werkelijkheid.
- Als we capaciteitsproblemen houden, handtekeningen voor de uitvoering nodig hebben, dan werkt het PvA niet. Dit hebben we de afgelopen maanden gezien, er is vrijwel niks gedaan sinds maart. Het is merkwaardig om te spreken over tempo maken en vervolgens de boel stil te leggen.
- Graag ontvangen we de gevraagde garanties. Overigens zijn al eerder gegeven garanties en gemaakte afspraken niet nagekomen. Wat zijn de afspraken die we eerder in deze ruimte maakten, waard?
- T.a.v. de HRA: er is een verschil tussen P50 en P90. Er is ook een verschil tussen P90 en woningen die er niet in voorkomen. De HRA is verre van perfect. Logisch om er niet mee te beginnen, maar woningen buiten P90 zijn niet per definitie veilig.
- We moeten van start. Dit PvA met de nodige garanties is een begin. Het is ook een papieren werkelijkheid die beperkt houdbaar is. Laten we ervoor zorgen dat we dingen gaan doen, dat is nodig voor vertrouwen.

Beukema (Delfzijl):

- Eens met de sprekers tot zover.
- De heer Hiemstra heeft helder aangegeven hoe de regio er in zit. Dit helder in het PvA markeren.
- Benadrukken dat we niet een PvA van bovenaf moeten uitrollen. Draagvlak van wijken, dorpen is nodig. Anders zitten we over een jaar hier weer en zijn we niets opgeschoten.
- Er zijn 1500 woningen die al geïnspecteerd zijn en meer dan zes jaar moeten wachten op hun versterkingsadviezen. Dat is onaanvaardbaar, daar moet nu mee gesproken worden. Die mensen moet perspectief geboden worden, daar moet ruimte voor zijn in de versterkingsaanpak.
- Twee dorpen in de gemeente Delfzijl vallen in hun geheel binnen de P50 (waar voorheen geen sprake zou zijn van aardbevingsschade). Open gesprek met die mensen voeren, ruimte geven aan eigen afwegingen (bijvoorbeeld wil ik de hele versterking van het dorp meemaken). Die ruimte moet er zijn. De kaders (centraal, regionaal) mogen niet in beton zijn gegoten. Er moet ruimte zijn voor aanpassingen.
- Hoogbouw: gezond verstand gebruiken in plaats van een pure technische invalshoek. Als één flat in aanmerking komt voor sloop/nieuwbouw, hoe kunnen identieke flats in de buurt wel veilig zijn? Hier moet helderheid over komen, anders is er geen draagvlak.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- In dit PvA heeft NAM nog het opdrachtgeverschap richting CVW. Dus de handtekening van de NAM is nodig, dat frustrleert het tempo. Minister EZK moet dit echt regelen aan de achterdeur.

Brouwer (Woongroep Marenland)

- Kom de belofte 'de bewoner centraal' na. In juli is aan de '1588' een brief verzonden, met de belofte dat in september nadere uitleg zou komen. Die uitleg is niet gekomen en dat baart mij zorgen. We krijgen veel telefoontjes hierover. Graag antwoord waarom er geen uitleg is gegeven, waarom is er geen briefje verzonden. Mensen worden niet serieus genomen.

(10)(2e) (Gasberaad, Libau)

- Het is lastig een oordeel te vormen over dit PvA want het is abstract; het bevat veel proces en weinig inhoud. De sociaal-maatschappelijke betekenis en de fysieke-ruimtelijke impact staan er niet in, en daar gaat het juist om. Mijn angst dat dit PvA leidt tot een scheuring in de maatschappij. De eerste batches leveren immers veel sloop/nieuwbouw op, terwijl daarna vooral kan worden volstaan met aanpassing van de bestaande bebouwing. Wat gaat dan gebeuren? Dit levert spanningen op, graag aandacht daarvoor.

(10)(2e) (Gasberaad, LTO):

- Vraag t.a.v. landbouw: betreffen 'agrarishe gebouwen' enkel agrarische woningen of ook bedrijfsgebouwen? Boeren brengen veel tijd door in bedrijfsgebouwen.

NCG:

- NCG heeft dit plan gemaakt, samen met de opdrachtgevers. Een aantal betrokkenen van het opdrachtgeversoverleg zijn aanwezig: Wouters (EZK) en Van Delden (BZK) en ook Koopmans (Provincie Groningen). De deelnemers aan het opdrachtgeversoverleg vanuit de gemeenten (de heren Vos en Mulder) zijn niet aanwezig.
- Capaciteit. Uitgangspunt is dat capaciteit nooit het probleem is. Na het bestuurlijk overleg van 20 september is er dan ook toestemming gegeven aan de NCG om twintig mensen aan te nemen bij de NCG. In de zomer zijn er zes aangenomen. De capaciteit van NCG komt dus op orde en we kunnen onbeperkt de markt bijschakelen. CVW heeft de capaciteit voor opnames P50 gereserveerd, zodra het PvA is vastgesteld ook P90. Dit jaar kan CVW beginnen met bepaalde types. Hoe eerder het PvA is vastgesteld, hoe beter het is. Samen met EZK (Wouters) is de eerste workorder aan CVW gegeven per 1 januari; de nieuwe werkverhoudingen zijn we 'aan het oefenen'. De formele juridische relatie NAM-CVW duurt nog een jaar, ondertussen in de feitelijke verhoudingen NAM er tussenuit. De eerste tekenen zijn positief. Om stuwmeren te voorkomen, moet ook de uitvoeringscapaciteit van de bouwers voldoende zijn. Het gaat om 4% van totale bouwvolume in Noord-Nederland, 11% van het bouwvolume in de Provincie Groningen. Bouwend Nederland heeft ons verzekerd dat die capaciteit er is. Tevens worden gesprekken met

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

deze marktpartijen gevoerd om ons ervan te verzekeren dat ze daadwerkelijk kunnen leveren.

- Lokale stuurgroepen. Het bestuurlijk spel moet zich gaan settelen. Een nieuwe bestuurlijke praktijk moet zich gaan ontwikkelen. Een samenspel van gemeenten met de NCG-nieuwe-stijl, de provincie, CVW en het ministerie van EZK, onder de nieuwe governance-structuur. Minister Wiebes heeft aangegeven dat je hier je gezonde verstand kan gebruiken, dus doe dat. Het lokaal opdrachtgeverschap goed organiseren, de synergie is erg belangrijk voor het resultaat.
- Versnelling. Dit is een belangrijk deel van de opdracht. Als we erin slagen bepaalde typen woningen snel aan te pakken, dan helpt dat enorm.
- Opnames. Woningen die niet in P50 of P90 zitten, dreigen achteraan te komen en pas in 2023 aan de beurt te komen. Hier naar kijken: als er voldoende opnamecapaciteit is, dan het doen (het wordt er niet duurder van, we doen het alleen eerder). Het moet natuurlijk niet de opnames van de meest onveilige woningen vertragen.
- Inspectie/opname op verzoek van de bewoner. Dit is onderdeel van de afspraken van 20 september, dit zou nog uitgezocht worden. Een meldpunt hiervoor inrichten?

Wigboldus (Gasberaad):

- Het maakt niet uit hoe het exact geregeld wordt. Het belangrijkste is, dat 'het gedoe' eraf gaat. Dat geeft vertrouwen. Dus per 1 januari 2019 dit met hoge prioriteit regelen, bij voorkeur voor de gehele provincie. Voor de helderheid: dit gaat niet om acuut onveilige situaties (AOS), het gaat om 'op norm zijn' van een pand.

Van der Knoop (GBB)

- De GBB steunt dit voorstel van harte.

Hiemstra (Appingedam):

- De toezegging van de minister is er al t.a.v. mensen die zich onveilig voelen en niet in batch of P50 of P90 zitten. Dit dus regelen door NCG, dit uitvoeren.

Kamminga (voorzitter):

- Kortom, dit kan in PvA, want dit is al een toezegging van de minister.

Woortman (Midden-Groningen):

- Het gaat niet alleen om opnames. Vergeet daarbij niet de beoordeling van inspecties die al gedaan zijn.

Hiemstra (Appingedam):

- Dat is een tweede groep inderdaad. Naast inspecties van huizen die niet in welke batch dan ook zitten, is er herbeoordelingscapaciteit nodig voor huizen die al een inspectie gehad hebben (en die vaak ook al een versterkingsadvies hebben). Dit gaat dus ook om herbeoordelingscapaciteit en niet alleen opnamecapaciteit.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

NCG:

- In de vergadering is brede steun voor dit voorstel. Dit gaat NCG uitzoeken en indien mogelijk opnemen in het PvA. Het moet geen stuwmeren opleveren of de kern van de aanpak verstoren (meest onveilige huizen eerst). Als dit gaat om kleine aantallen mensen, waarmee je veel onrust voorkomt, dan is het een kwestie van gezond verstand om dit te doen.
- Bestaande projecten 1467 (Overschild, Opwierde-Zuid) die liggen te wachten: dat moet nu los inderdaad, daar is capaciteit voor en heeft de aandacht.
- Wie stelt het PvA vast? Hier is geen rechtsfiguur voor. Het is een gezamenlijke ambitie. De eerste gedachte was, een bestuurlijk overleg met de minister te organiseren om het PvA vast te stellen. Als dat niet hoeft, zoals ook burgemeester Hiemstra aangaf, dan wil ik het plan vaststellen. Ik zet gerust mijn handtekening, maar het moet wel een plan van ons allemaal zijn. De afspraken van 2 juli voelden niet als gemeenschappelijke afspraken voor u allen heb ik gemerkt, maar een opdrachtnemer NCG kan niet werken met uiteenlopende opdrachten. U als opdrachtgevers moet homogeen zijn. Er komt een nieuwe bestuursstructuur die de NCG gaat aansturen.

Beukema (Delfzijl):

- Ik maak bezwaar tegen deze redenering: 2 juli zegt de Mijnraad dat het model op adresniveau kan aangeven of een huis veilig is. Dat blijkt niet zo te zijn. Er zijn veel kanttekeningen te plaatsen bij de HRA-methode. Huizen in stutten en acuut onveilige situaties komen bijvoorbeeld niet uit dit model rollen. Het blijft een onzekere situatie.

Hiemstra (Appingedam):

- T.a.v. 2 juli: we hebben kennis genomen van het Mijnraadadvies. We hebben het geaccepteerd als vertrekpunt, maar we staan niet achter de HRA-methode. Deze discussie nu niet over doen, dat leidt af van de opdracht waar we voor staan.

NCG:

- Als dit plan straks maar van ons allemaal is. Het is ongelofelijk belangrijk dat de nieuwe uitvoeringsorganisatie opereert in een klimaat waarin de bestuurlijke opdrachten helder zijn.

Eikenaar (Provincie Groningen)

- Dat is best ingewikkeld als wij als regio voortdurend geconfronteerd worden met eenzijdige besluiten van de minister. Besluiten die een enorme impact hebben op onze inwoners, namelijk het stilzetten van de versterkingsoperatie. Vervolgens worden wij voor het stilzetten medeverantwoordelijk gemaakt en mogen wij het gaan uitleggen aan inwoners.
- Dat is niet een acceptabele situatie. Graag samen plannen, maar dan moet er ook geleverd worden, beloften nagekomen. Nu ligt het maanden stil. Tot op heden heb ik geen aanwijzingen dat dit veranderd, vandaar mijn houding. Het moet zich in de toekomst met concrete resultaten gaan bewijzen.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- Nogmaals: de HRA is niet onze methode. Primaat hoort bij lokale stuurgroepen en die moeten gefaciliteerd worden. Geen eenzijdige besluiten.
- Eenheid moet zich bewijzen met daden. Geen woorden, maar daden.

Hiemstra (Appingedam)

- Begrijpelijk, deze ervaringen delen we, maar laten we ons richten op de voorliggende vragen. NCG heeft het PvA gemaakt. Als regio hebben we concrete garanties gevraagd t.a.v. een viertal punten. Graag eerst de reactie van het Rijk horen. Daarna volgt een eventuele vertrouwensvraag, daar niet mee beginnen.

Van der Knoop (GBB):

- Voordat hier consensus wordt gevraagd: de GGB kan niet instemmen met het PvA. Dit vanwege de wijze waarop het PvA omgaat met de onzekerheid rond de HRA-systematiek.

Wouters (EZK):

- Voor het PvA is intensief samengewerkt. Het geeft niet alle antwoorden, maar dat is eigen aan de overgang naar een nieuw systeem. Een nieuw systeem waar nog een aantal inrichtingsvragen spelen t.a.v. verantwoordelijkheden en rollen.
- Het kaders van het plan zijn de afspraken van 20 september, plus de gevraagde realiteitszin. De vervolgaanpak van jaar tot jaar ijken en streven naar steeds betere datavulling van de HRA. Ook teleurstelling bij EZK dat niet op adresniveau het veiligheidsniveau bepaald kon worden. Dat is de reden dat de HRA ook niet het enige instrument is in dit plan. De HRA bepaalt wel volgorde, maar niet vervallen in absolutisme. Daarom is ook de lokale stuurgroep van belang. Daar kan het praktische verstand gebruikt worden, nuttige clusters gevormd worden, en vaart en tempo bewaakt worden. Er zit namelijk een hele logistiek achter (hoe hou je de supermarkt bereikbaar?) die je niet in PvA kan regelen. Er is ook geen Chinese muur tussen de P50 en P90, de vaart moet er wel in zitten en mensen die het verst van de veiligheidsnorm zitten als eerste aan de beurt. Vertrouwen in pragmatisme van deze stuurgroepen.

Kamminga (voorzitter): Hebben lokale stuurgroepen ook mandaat en budget?

Wouters:

- De governance bepaalt het budget. Op strategisch niveau neemt minister de verantwoordelijkheid over van NAM, daar wordt het stelsel op ingericht. Er is een tijdje een duaal stelsel, CVW staat onder contract bij NAM. Werken aan directe sturing (bijvoorbeeld hoeveel 'treintjes' kan de bouw markt aan). Dat moet financieel gedragen worden, met de minister in de 'as if'-rol. Daar zijn overeenkomsten voor nodig en daar wordt aan gewerkt. Nu een workorder gegeven en aanvullende workorder zodra het plan is vastgesteld. Maximaal inzetten op tempo is de wens van de minister.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- Het is aan de NCG en opdrachtgevers om de gedane toezeggingen in een slimme volgorde te doen. Dit zo regelen dat je alle capaciteiten maximaal en flexibel benut. Daar is ruimte voor in de uitvoering. Het algemene kader blijft wel staan dat het een veiligheidsoperatie is. Op basis daarvan wordt de financiële stroom geregeld.
- Combinaties van gebiedsgericht of aanpakken riool kunnen dus, dat staat in het plan. Zolang het tempo voor de veiligheid erin blijft. Dit kan je niet op hoog strategisch niveau vastleggen.
- Er zijn plafonds: eigen afweging hoe middelen worden ingezet. Er zijn al budgetten van veiligheid en het Nationaal Programma gecombineerd. Wellicht dat in de toekomst dat vaker doen.
- Versnelling is wens van de minister. Discussie met Mijnraad en SodM over de invulling.
- NCG trekt mensen aan, dat op een goede manier doen zodat de juiste mensen op het juiste moment binnen haalt. NCG is daarom bezig met de 'ist' en 'soll' situatie in kaart te brengen. Hoe ziet de nieuwe uitvoeringsorganisatie eruit en in welke governance structuur opereert het.
- Garanties. T.a.v. veiligheid: alles is geregeld, of zijn we aan het regelen. De minister stapt erin. Dus een publieke uitvoering (direct via de Rijksbegroting of via een fonds met beheerder). Dit verder regelen in de governance. Om juridische redenen zal het voorlopig een hybride model zijn. Dit goed inrichten; de handtekening van de NAM is nodig, maar wij bepalen wat er in een stuk staat en wat het tempo is. Dat is over en weer wennen, maar gelukt met eerste workorder. De komende maanden totdat het structuur geregeld is. Daar wordt nu aan gewerkt, bijvoorbeeld de betaalfunctie publiek maken (gesprek met Financiën en onderzoek RVO-modellen). Tempo op de besluitvorming houden. Dat is de toezegging die ik kan doen en voor de veiligheid is gewoon geld.

Van Delden (BZK);

- Uw grote zorgen over het vertrouwen zijn goed doorgekomen.
- NCG heeft een uitermate ingewikkelde taak, dat heb ik gezien in het opdrachtgeversoverleg. Het is een stevige opgave, dat zien wij ook.
- Plannen zijn belangrijk, maar resultaten nog belangrijker: "Just show it". BZK loopt nu een halfjaartje mee en je ziet dat we elkaar (BZK, NCG, gemeenten, woco's) bij de 1588 elkaar langs praktische lijnen weten te vinden en vooruitgang boeken.
- Ook bij zorgprojecten stappen zetten.
- BZK denkt mee over de governance. Als je dit structureel wilt regelen, moet je ook de governance goed op orde hebben. En het is duidelijk dat de lokale stuurgroep daarin een essentiële rol heeft.

NCG:

- T.a.v. de vraag 'Wat gebeurt er als de NAM niet betaald': NCG doet niets, dat is voor de minister. De relatie NAM-overheid ligt daar. De minister bepaalt, NAM betaalt.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- De communicatieteksten zijn huiveringwekkend als je ze zo voorleest. Deze teksten zijn echter slechts een leidraad voor communicatiemedewerkers. We gaan mensen situationeel informeren. Niet zo richting bewoner praten.
- T.a.v. de niet-verzonden brief: op 20 september is dit met zijn allen besloten in het bestuurlijk overleg. De lokale stuurgroep is verder bepalend in de communicatie en daar zitten woco's ook bij.
- T.a.v. de vraag 'wie stelt het PvA vast?' Dat is een goede vraag. Het is geen planfiguur waaraan rechtstreeks rechten kunnen worden ontleend. Het PvA is een intern overheidsdocument. Het is een leidraad hoe met elkaar om te gaan. Bijvoorbeeld bij concurrentie tussen lokale PvA's/versterkingsplannen bepaalt de NCG de volgorde, maar verder is het vooral zaak het 'spel' in te regelen (tussen gemeenten, woco's, lokale stuurgroepen en centraal).
- Garanties, besluitvorming, inspectie op verzoek, et cetera: die hebben onze aandacht. Die zullen we van acties voorzien en dat met u delen. Wij komen bij de opdrachtgevers terug om te checken of u het een goede aanpak vindt.
- T.a.v. Wagenborgen en Meedhuizen: cruciaal dat zij op een passende manier geïnformeerd en in positie gebracht worden.

Beukema (Delfzijl):

- Ik maak me zorgen dat alleen de veiligheid het uitgangspunt is. De HRA kan het eindoordeel niet zijn. De HRA levert in twee dorpen huis aan huis P50 op, en de rest van provincie hagelslag. Dit levert vragen op, dat moet je kunnen uitleggen. En mensen snappen wel dat op basis van de geldende NPR dat dit gaat leiden tot vrij stevig versterkingsadvies. Dan moeten ze hun eigen afwegingen kunnen maken, of ze dat wel of niet willen. En dat betekent een andere wijze van communiceren dan dit PvA bekend maken.

NCG:

- Dit plan gaat niet naar de mensen, uw lokale plan wel.
- T.a.v. Hoogbouw. Eén flat en een paar gelijksoortige flats: zitten in de verrijkingsmethodiek van het plan.
- T.a.v. Opwierde-Zuid: speciaal geval, na deze vergadering in klein comité afstemmen wat te doen.
- T.a.v. het abstractieniveau van het plan: dit biedt juist ruimte aan lokale benadering. Materiële invulling moet gegeven worden door de lokale stuurgroepen, die plannen zijn ook bijna klaar.
- T.a.v. maatschappelijke processent: dit hebben we gezien in Opwierde. Is inderdaad niet wat wij kunnen doen. Dat doen gemeenten samen met inwoners.
- T.a.v. agrarische bedrijfsgebouwen: PvA betreft de P50 en dat zijn de woningen. Als u meer informatie wilt, kunnen we dit uitzoeken en informatie sturen. Er loopt in ieder geval een pilot.

Hiemstra (Appingedam):

- Ik maak nu de optelsom van garanties en toezeggingen vanuit NCG en EZK.
- Voldoende capaciteit bij CVW en NCGt: workorder P50 is gegeven. Wanneer komt workorder P90?

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

Wouters (EZK):

- Zodra het PvA helder is. Dit kost tijd (omslag van gebouwen naar adressen net als P50). Dit gaan we dan in gang zetten, dat gaat om de twee stappen opname plus beoordeling. Ik kan toezeggen dat we dat op korte termijn doen, zeker vóór 1 januari 2019 en liefst sneller.

Hiemstra (Appingedam):

- Lokale stuurgroepen zijn in charge om de plannen te maken en prioriteiten te maken. Gericht op veiligheid, en geen stuwmeren laten ontstaan.
- Bouwvolume: de capaciteit van bouwbedrijven is een verwarrend en niet reëel punt. Met uitvoeringscapaciteit bedoelen we niet het bouwvolume, dat is nooit een probleem geweest. Het gaat om de engineeringscapaciteit (daar is net een vinkje gezet) en budget. Ik zou bijna zeggen, laten we hopen dat het ooit een probleem gaat worden.

Wouters (EZK):

- Hierover verschillen de inzichten en daarom doen we onderzoek. We willen de tijdsperiode tussen de opname en daadwerkelijke uitvoering (de 'treintjes') voor mensen zo kort mogelijk houden.
- In het plan wordt trouwens bewust gesproken over 'beoordeling' in plaats van 'engineering': de verwachting is, dat steeds meer op basis van typologie gedaan kan worden en dus geen engineering meer nodig is. Dat betekent meer snelheid en dus ook een groter beroep op de bouwsector om alle treintjes te laten lopen. Het gaat dan ook om logistiek.

Hiemstra (Appingedam):

- Inderdaad goed om in te verdiepen; kan op termijn gaan spelen. Op dit moment is de bouwsector niet de belemmerende factor.
- Versnelling: zo snel mogelijk voor elkaar krijgen met zijn allen. Dat wordt een uitdaging.
- Budget: EZK is in gesprek met CVW NAM om dit z.s.m. te organiseren. In januari ligt de eerste P50 op tafel, Opwierde maakt daar onderdeel van uit. Als iedereen (bewoners, lokale stuurgroep et cetera) het eens is over de aanpak, hoe lang mag het daarna nog duren totdat het geld beschikbaar is? Een week, een maand? In huidige projecten worden handtekeningen niet gezet.

Wouters (EZK):

- Naar de keten kijkend: over de beoordeling hebben we nu afspraken gemaakt. Over P50 wordt een aanvullende workorder gemaakt. Dan krijg je de voorbereidingsperiode: wat doen we wanneer. Dan is helder wanneer het realistisch is in de uitvoering. Dit is een nieuwe budgetvraag. Die vraag speelt (hopelijk) al in de nieuwe verhoudingen (of op weg daar naartoe): dat betekent dat de overheid er al tussen zit en er een declaratiemodel wordt gehanteerd. Dit declaratiemodel kent uiteraard ook randvoorwaarden en regels (bijvoorbeeld fondsbeheerder). Dit moet als een zonnetje gaan lopen. Niet per project handtekeningen ophalen. In de voorbereiding al snel inzicht

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

krijgen in wat nodig is, zodat ook de financiering tijdig geregeld kan worden. Dit model gaan we de komende tijd inrichten. Dat is ook de reden dat we dit geknipt hebben en niet in dit plan hebben opgenomen, dit valt in het bredere afsprakenkader .

Hiemstra (Appingedam):

- Onze zorg is dat we zodra het treintje klaar is, we ook snel het vinkje 'budget' kunnen zetten. En niet tegen dezelfde dingen aan gaan lopen wat we nu zien in projecten; dat we moeten wachten.

Wouters (EZK):

- Onderdeel van het governance-model is: wie doet wat, en wanneer. Wat zijn de rollen. Bijvoorbeeld: er komt een plan van de lokale stuurgroep, dit plan moet voldoen aan de veiligheidsvereisten, vervolgens doet het fonds een check en daarna worden de middelen vrijgegeven.
- Zo ver is het nog niet, voorlopig werken we met het hybride model. Alles is nog niet uitgedacht. We proberen het slim te organiseren, dus ook niet met kwartalen werken. De P50 alles en ook de P90 alles in één keer, zodat je armslag en tempo krijgt in je uitvoering. Dit het liefst ook zo regelen voor de concrete uitvoering. Ik kan de garantie geven dat we ermee bezig zijn dit (binnen de Rijksregels) zorgvuldig te regelen, vanuit het principe van de voorkeur.

Hiemstra (Appingedam):

- Oude inspecties: aanvullend voorstel NCG .
- Opname op verzoek bij mensen die zich onveilig vullen (voorstel van de heer Wigboldus): aanvullend voorstel NCG.

Schollema (Loppersum):

- Er is al een stuwmeer, veel Groningers willen weten waar ze aan toe zijn. Hopelijk zijn het PvA en de bijkomende garanties hard genoeg om dat stuwmeer te verkleinen.
- Welke tijdsperiode heeft u nodig om alles netjes in het nieuwe financieel systeem te regelen. Ik hoor net van u het een jaar duurt voor NAM eruit gaat?

Wouters (EZK):

- Juridisch is de verbinding een jaar. Ondertussen wordt gewerkt aan andere verhoudingen - hoe eerder, hoe beter. Deze discussie speelt aan 'de achterdeur' en daar moet EZK het regelen met NAM.
- Op korte termijn speelt dit nog wel in de realiteit van de uitvoering, dus voorlopig ben je niet van de handtekeningen van de NAM af. EZK wil daar z.s.m. tussen gaan zitten.

Schollema (Loppersum):

- Het ophalen van deze handtekeningen is een frustratie van ons allen.

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- Hoe verloopt het “oefenen met CVW?”. De workorder P50 is geregeld. Voor de P90 is de tussenstap van vaststelling van het PvA een vereiste, hoe zit dat? De P90 volgt toch logischerwijs uit het Mijnraadadvies?
- En hoe verhoudt het voorstel van Wigboldus zich hiertoe, daar is dan een extra workorder voor nodig?
- Over de hoepels van de NAM niet meer spreken, dat is de achterdeur. Toch: CVW blijft minimaal nog een jaar contractueel onder aansturing van de NAM staan. Dit is een oude discussie: NAM kan dan proberen impliciet, via CVW te bepalen wat NCG kan/moet doen. Dat blijft een spannende opgave voor NCG.
- Voorbeeld van Gasberaad/Top hoe de communicatie uitwerkt binnen een straat. Geeft dit plan en de garanties voldoende zekerheid om elkaar in de ogen te kijken en te zeggen dat het dit keer wel gaat lukken? Dit speelt al tien jaar: ik heb tegen Hans Alders gezegd, jij bent de laatste persoon die het op kan lossen. Inmiddels zijn hij (en al meer personen) van het toneel verdwenen.
- Het PvA is niet zeker genoeg, maar ik kan het bestuurlijk niet maken dit plan terug te sturen. We moeten tot uitvoering komen. Ik wil meewerken aan de uitvoering van dit plan onder de keiharde voorwaarde dat het gezeur over geld en handtekeningen klaar is. En onder de voorwaarde dat logisch clusteren mag van de minister; dat lokale stuurgroepen daarvoor de handelingsruimte hebben.

Top (Gasberaad):

- Over de positie van lokale stuurgroepen is veel gezegd. NCG ziet het PvA als een overheidsdocument en alles moet ingeregeld worden. De governance is een langdurig wetgevingstraject. Voorlopig is er een hybride situatie. Het is een kwetsbare en wankelende situatie waarmee je alle kanten op kan. Zijn er juist dan niet scherpere werkafspraken te maken in het PvA? Dat heeft toegevoegde waarde. Helder maken: wie toetst onder welke voorwaarden en wanneer komt het geld vrij.
- Communicatie. De letterlijke teksten uit het PvA worden dan misschien niet gebruikt in brieven, maar dat maakt de boodschap niet anders. Er zijn veel verschillende boodschappen. En hoe gaat dit in zijn totaliteit landen? Niet alleen communiceren met mensen die aan de beurt zijn, ook het gehele dorp uitleggen waarom bepaalde dingen gedaan worden. Dit geldt niet alleen voor Waterborg en Meedhuizen. Je moet de provincie uitleggen wat er gebeurt.
- Het gaat niet om communicatie, maar daden. Te beginnen met het ruimhartig vergoeden van schade.
- In het PvA worden geen aantallen genoemd. Dat is begrijpelijk, want dat leidde in het verleden tot frustratie. Toch kan je taakstellend iets opnemen in het plan, wat de ambitie is. Ook zijn (interne) cijfers handig om enig gevoel te krijgen bij het tempo, wat levert dit de komende twee/drie jaar op aan resultaat.
- Een aantal zaken worden door NCG opgepakt en met ons gedeeld. Ons aanbod is om ook mee te denken. Bijvoorbeeld inrichten van het extra loket, inrichten van een vorm van Eigen Initiatief (met bouwdepot), communicatie vormgeven (eventueel communicatie en brieven van te voren testen).

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

Woortman (Midden-Groningen):

- Graag aandacht voor de beleving. Er is een groot verschil tussen hier ('hard aan het werk') en de praktijk van de 1588 ('Wanneer kan ik mijn architect bellen, waarom mag dat niet?').
- Discussies over geld spelen een rol. Waarom de P90 koppelen aan PvA? Lokale stuurgroepen zijn er klaar voor, het is nu een kwestie van mandaat en geld.

Top (Gasberaad):

- Clusteren mag, er is ruimte om het verstand te gebruiken. Mijn toevoeging: gebruik ook je gevoel, kijk naar de sociale samenhang. Is er budget vanuit het Nationaal Programma Groningen (NPG)?

Van der Knoop (GBB):

- Er is behoefte aan garanties. Er wordt weer gezegd dat 'we er aan gaan werken'. Maar al vanaf 2 juli wordt eraan gewerkt. Het is nog steeds niet zo ver. Ik hoor geluiden uit het ministerie van EZK dat er niet een al te grote discrepantie mag ontstaan tussen wat de NAM bereid is te betalen en wat het Rijk wil uitgeven aan versterking. Ik ben dan ook er benieuwd welke garanties het Rijk wil geven voor de versterking.

Eikenaar (Provincie):

- Het PvA is niet essentieel voor het aan de slag gaan. Er zijn al afspraken. Het gaat om beloftes nakomen.
- Sociale samenhang. Verantwoordelijkheden bij de lokale stuurgroep neerleggen is goed voor het vormen van logische bouwblokken en dergelijke, maar het gaat om meer dan dat. Het gaat ook om een aanpak die mensen niet verdeeld. Het Mijraadadvies is techniek. Postmes en anderen hebben onderzoek naar mensen gedaan. Het PvA gaat daar niet op in. Het antwoord daarop zijn de lokale stuurgroepen. Stel mensen centraal in de aanpak, dan kan je vertrouwen terugwinnen.

NCG:

- T.a.v. de relatie NCG- CVW. Voorheen was het zo, dat workorders op ons verzoek door NAM aan CVW werden gegeven. Nu is EZK betrokken. De ervaring met CVW is goed, het is een deskundige partij die bereid is mee te denken om schaarste te voorkomen. De P50 workorder is gegeven. Het verband tussen PvA en P90 heeft CVW gelegd, dit ter voorkoming van het weglopen van engineeringcapaciteit. Bureaus hebben zekerheid nodig.
- In 2020 komt er een nieuwe, vrije situatie omdat het contract NAM-CVW afloopt. Dan is de keuze aan EZK om wel/niet CVW in te huren. Het zou een partij moeten zijn die niet eenzijdig commerciële belangen laat prevaleren.
- Clustering door lokale stuurgroepen is erg belangrijk. Zij maken een halfjaarlijkse planning binnen de centrale spelregels van dit PvA.
- Communicatie: bij gemeenten, de NCG-versterkingspunten en NCG zit voldoende kennis om dit goed te doen.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- Het budget van het Nationaal Programma Groningen en de ervaring van de 1588; wellicht kan BZK hier iets over zeggen.
- Hoe gaan we om met de garanties? Een brief van NCG helpt hier niet. Dit als gezamenlijke partijen tegen elkaar uitspreken in het opdrachtgeversoverleg. Het opdrachtgeversoverleg kan dit uitwerken en vastleggen. Dat model in het opdrachtgeversoverleg proberen. Méér dan woorden (want de deelnemers veranderen) iets wat houvast biedt.

Van der Knoop (GBB):

- Er komen geen garanties van EZK verder dan wat NAM wil betalen?

Wouters (EZK):

- E zijn heldere bestuurlijke afspraken gemaakt over welke middelen voor veiligheid zijn en wat de perspectief-middelen zijn. Combinaties zijn daarin mogelijk.
- M.b.t. veiligheid: daar springt EZK in en regelt dat financieel aan de achterdeur met NAM. Dat heeft de minister de 20^e uitgesproken en dit PVA biedt de basis om dit waar te maken. Hiervoor komt een lange termijn overeenkomst met NAM die betaalt.
- Daarnaast zijn er garanties afgegeven voor de perspectief middelen.

Hiemstra (Appingedam):

- Alles wat op basis van inspectie, opname of beoordeling versterkt moet worden, wordt door EZK vergoed. Voor alles wat in de bredere context stads- en dorpsvernieuwing is, kan aanvullend een beroep worden gedaan op het Nationaal Programma Groningen.

Van der Knoop (GBB):

- Versterken is niet altijd zwart of wit, je kan op verschillende manieren versterken. Bijvoorbeeld een oude monumentale boerderij kan je versterken met mooie en dure balken, of met een minder fraaie maar goedkopere ijzeren plaat. Hoe werkt dat, betaalt de staat het meerdere bovenop wat NAM wil betalen?

Wouters (EZK):

- Dat bepaalt NAM niet langer in het nieuwe model. Als er gekozen is voor een bepaalde versterking (met een bepaald uiterlijk), dan is dat wat betaald gaat worden.

Eikenaar (Provincie Groningen):

- Tot op heden zijn de afspraken met NAM (ook op een indirecte manier) bepalend voor de dingen die wel of niet kunnen gebeuren. Ook als we niet aan tafel zitten met NAM, worden we geconfronteerd met de uitkomst van discussies. Zijn we daar vanaf, gaat het Rijk vanaf nu er echt voor staan?

Wouters (EZK):

Nationaal Coördinator
Groningen

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- Dat is precies de discussie die we met elkaar in de governance werkgroep voeren. Ook de minister (of een andere bestuurder) gaat de versterkingsmaatregelen niet bepalen. Het oordeel van onafhankelijke deskundigen is de basis onder de financiering. Dat is de meest zuivere manier om het te doen. Dat model zijn we aan het uitwerken.

Kamminga (voorzitter):

- Dus aanwezig: stop met het noemen van de drieletterige naam van dat bedrijf uit Assen. Daar hebben we niks meer mee te maken.

Schorren (GBB):

- Zit EZK dan straks in rol van NAM, zo goedkoop mogelijk versterken?

Kamminga (voorzitter):

- Dat betreft vertrouwen, dat gaan we vandaag niet oplossen. Het is onontkoombaar dat er een PvA moet komen. Het is onontkoombaar dat daar onzekerheden in zitten. Het enige wat we kunnen doen in Groningen is de vinger aan de pols houden en er bovenop zitten.
- Er moet begonnen worden, we moeten aan de slag. Dit goed communiceren en ook warmte uitstralen.
- Dit is de enige manier om een stap verder te zetten.

Top (Gasberaad):

- Hoe zit het met de versterkingskaders, de afspraken met het bedrijf wat we niet meer noemen? Dat is waar GBB naar verwees. Worden er opnieuw dergelijke kaders vastgesteld?

Kamminga (voorzitter):

- Denk niet te zeer in kaders, er is ruimte voor 'gebruiken van gezond verstand'.

Hiemstra (Appingedam):

- Het begrip 'gezond verstand' geldt bij het bepalen van de volgorde van versterking.
- De Kaders gaan over de manier van versterken. DE vastgestelde Kaders Versterken blijven gehandhaafd, die zijn in de nieuwe situatie de ondergrens. Dat is zwart op wit afgesproken.

Wouters (EZK):

- N.a.v. de vraag van de heer Schollema 'wie zet het vinkje?' Juridisch gezien, uiteindelijk de minister. Maar de minister heeft nadrukkelijk aangegeven dat we het gezamenlijk doen met de partijen, dat is ook hoe we in het opdrachtgeversoverleg hebben gewerkt. Dus als we vaststellen dat dit PvA een goede basis is, dan is dat prima.

Kamminga (voorzitter):

- Het PvA is van de NCG. De NCG is verantwoordelijk voor dat PvA.

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Ons kenmerk
NCG / 18281730

- In deze informatiebijeenkomst zijn door de aanwezigen een aantal elementen aangereikt waar de NCG rekening mee moet houden. De NCG kan een enkel punt in het PvA aanscherpen zodat nog duidelijker is wat hier vanavond te berde is gebracht.
- De aanwezigen kunnen niet 100% vertrouwen uitspreken in dit voorliggende plan, maar accepteren dat dit het best werkbare plan is om mee aan de slag te gaan.

Van der Knoop (GBB):

- GBB kan niet akkoord gaan met het voorliggende plan.

Hiemstra (Appingedam):

- De toezeggingen worden opgenomen in een verslag van deze vergadering en daar houden we alle partijen aan.
- We hebben op 20 september afgesproken dat de uitvoeringsorganisatie met een PvA zou komen. Er ligt nu een PvA als basis, plus toezeggingen. De lokale stuurgroepen is nu aan zet. De plannen van aanpak/uitvoering van de lokale stuurgroepen worden ordentelijk via de colleges en gemeenteraden vastgesteld. Dat is de lijn in de governance.
- Communicatie: daar goed naar kijken en betrek het aanbod van het Gasberaad erbij.

NCG:

- Wanneer maken we het PvA openbaar?

Kamminga (voorzitter):

- Dat is aan de NCG.

Hiemstra (Appingedam):

- NCG kan aangeven dat er een PvA is.
- Zorgpunt zijn de (forse) aantallen in het plan. Ook zijn de aantallen opgesplitst in dorpen en wijken; dat is bijna herleidbaar tot individuele woningen. Dus niet in deze vorm op de website plaatsen; maar dat is primair uw verantwoordelijkheid.
- Denk goed na welke verwachtingen je wekt met publicatie. We kunnen nooit met 15.000 adressen tegelijk aan de gang gaan. Dat lokaal verankeren en dan pas communiceren.

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering.